

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

סיומי מסכת

בעולם החסידות נהוג לערוך ב'תשעת הימים' סיומי מסכת, כדי להוסיף שמחה של מצווה מותרת בימים האלה, שבהם 'ממעטים בשמחה'. הסיומים נערכים בבתי הכנסת, וכדאי להשתדל לשמוע סיום בכל יום. לזיכוי הרבים מתקיימים סיומי מסכת בכל יום בתשעת הימים גם ברשתות הרדיו - מורשת, קול חי, קול ברמה, גלי ישראל ועוד.

תצוגת המקדש

צעירי חב"ד הפיקו לקראת ימי בין המצרים את תצוגת המקדש - מיצג מרשים הממחיש את מבנה בית המקדש, מדוריו ועבודותיו. המיצג ממוקם במקומות רבים ברחבי הארץ על-ידי בתי חב"ד, כדי להעמיק את תודעת המקדש בקרב הציבור. בתי חב"ד גם עורכים ערבי עיון בתורת המקדש ושלל פעילויות להעמקת התודעה בעניין חשוב זה. כמו-כן מופצים עלוני הסבר מיוחדים על המקדש והלכותיו.

שבת אשנב

ארגון אשנב לחב"ד מארגן שבת מיוחדת בכפר חב"ד לקהל צעיר, בשבת זו, פרשת מטות מסעי, ב' במנחם-אב. הרצאות, התועודיות, סעודות שבת בצוותא והרבה שמחה. אורח השבת - הרב דוד זלמנוב. טל' 052-6565190.

זמני השבוע

ניוירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
8:06	8:48	7:56	7:46
9:12	9:55	8:52	8:42

פרקי אבות: פרק ב'

322 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 072-2770100 • פקס' 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
הפקה והפצה: המרכז לעזרי שליוחות
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

להדוף את הגל בעודו באיבו

לא נתפלא אם בעוד זמן יתגלה כי מאחורי הלחץ התקשורתי בעניין מנגיסטו עומדים גורמים שכל מטרתם להוריד את ישראל על ברכיה

אין למדינה אחריות על מי שמטפס על גדר המערכת

טילים ואמצעי לחימה. התריעו שבמקום ירי מרגמות על יישובי גוש קטיף יהפוך אזור הדרום כולו למוכה טילים.

אבל היו מי שאטמו את אוזניהם משמוע ושעטו בברוטליות לעבר החורבן והגירוש, בתמיכתה הדורסנית של התקשורת. ואתה שאלת את עצמך: האם נסתתרה בינתם? וכי אנשים אינם מבינים שזו הולכת להיות בכייה לדורות?

חלפו הימים והמרצע יצא מן השק. פתאום התחילו בכירים בזירה הפוליטית והתקשורתית להודות שהמטרה העיקרית לא הייתה קידום השלום או שיפור הביטחון. היעד המרכזי היה שבירת רוחם של המתנחלים. השנאה לגיבורי החיל, מיישבי ארץ ישראל, הייתה גדולה כלי-כך, עד שהכול היה כשר כדי להכות בהם.

בעקבות הכסף

לא נתפלא אם בעוד זמן יתגלה כי גם מאחורי הלחץ התקשורתי בעניין מנגיסטו עומדים גורמים - ישראלים או זרים - שכל מטרתם להוריד את ישראל על ברכיה ולחזק את אויבי ישראל. החשד הזה יתבסס יותר כשנראה פתאום סכומי כסף אדירים מושקעים בקמפיין הזה. מי שילך בעקבות הכסף יגלה את מקורותיו ואת מניעי הגורמים המזרימים אותם.

את הגל הזה צריך להדוף בעודו באיבו. יש להבהיר חד-משמעית: לא תהיה שום עסקה ולא ישולם שום מחיר. יש גבול!

מי ה'חכם' שיעץ לבני משפחת מנגיסטו להפעיל לחץ תקשורתי על הממשלה כדי לחלץ את בנם מרצועת עזה? אחת מהשתיים: או שכל כוונתו לנגח את הממשלה ולחור לל תסיסה ציבורית חסרת תועלת; או שהוא סבור כי הציבור הישראלי מטור מטם עד כדי כך שיתמוך בשחרור מר' צחים בתמורה לאדם שבחר לטפס על גדרות ולהיכנס לרצועת עזה.

כל בר'דעת המבקש להשיג את שחרורו את מנגיסטו, והמכיר את הלך הרוחות בציבור הישראלי, מבין שפרסום העניין

ולחץ תקשורתי הם הדבר האחרון שיביא לידי שחרורו. שום ממשלה לא תהיה מוכנה לשחרר מרצחים בעבור אדם כזה. הסיכוי היחיד לשחרור האיש הוא שבצד השני ירגישו שאין להם ביד שום נכס בעל ערך, אלא מקרה סוציאלי. כן, זה יכול לארוך זמן, אבל זה הסיכוי היחיד.

בפרשת גלעד שליט נשמעה טענה שהמדינה אינה יכולה לוותר על חייל שנשלח על-ידה. גם במקרה כזה אין הצדקה לתשלום כל מחיר. אין למדינה רשות לסכן את שלום אזרחיה אפילו כדי להציל חייל. אולם במקרה שלפנינו אין למדינה שום אחריות. מי שבחר לטפס על גדרות ולהיכנס לרצועת עזה, הוא לבדו אחראי לתוצאות מעשהו, עם כל הצער והכאב שבדבר.

לא תמימים

אם כן, מה עומד מאחורי ההחלטה לצאת ברעש תקשורתי ובתרועות רמות בפרשה זו? ייתכן שמי שיעצו לעשות כן אינם תמימים או טיפשים כלל. לא מופרך שמה שעומד לנגד עיניהם אינו חילוץ של מנגיסטו, אלא הכנעתה של ישראל מול החמאס.

בימים האלה מציינים עשור לחורבן היישובים היהודיים בחבל עזה וגירוש אלפי תושביהם. גם אז עמדו רבים וטובים וזעקו עד כלות כוחותיהם - מה התכלית של המעשה המטורף הזה? איזו תועלת הוא יביא לנו, מלבד הענקת ניצחון לאויבי ישראל? הזהירו שהציאה מרצועת עזה תאפשר להבריח לתוכה כמויות אדירות של

הסוד של 'שלום עליכם'

בשולחן ערוך מוסבר שהשימוש בלשון רבים ("ואמר") מכונן "למלאכים השומרים אותו". הרי שגם לאנשים כערכנו יש מלאכים המלווים אותנו!

מלאכי אהבת ישראל

ההסבר הוא: ברכת המזון היא מצווה. קיום מצווה יוצר מלאך, המליץ יושר בעבור עושה המצווה, כדברי המשנה: "העושה מצווה אחת קונה לו פרקליט אחד". לכן אנו אומרים "ואמר אמן". אך בשעה שאדם נכנס לבית הכיסא, ששם אסור לעסוק בתורה, הדבר תלוי בדרגתו האישית, ועל כך נאמר שבימינו אין אנו מחשיבים את עצמנו ליראי שמים עד שמלאכים מלווים אותנו גם כשאנינו עוסקים בתורה ובמצוות.

כאשר שני יהודים נפגשים והם חשים שמחה על שפגשו איש ברעהו, מתקיימת כאן מצוות אהבת ישראל, שהיא "כלל גדול בתורה", ובזכותה נוצרו עכשיו מלאכים רבים, לכן מן הראוי לברך איש את רעהו בברכת 'שלום עליכם'.

(תורת מנחם כרך לא, עמ' 169)

אינה מכוונת לאורח בלבד, אלא גם למלאכים המתלווים אלו.

אך יש להקשות על כך: הגמרא אומרת "הנכנס לבית הכיסא אומר (למלאכים המלווים אותו) התכבדו מכובדים". אך בשולחן ערוך נפסק שבימינו אין אומרים זאת, "מפני שאין מחזיקין את עצמנו ליראי שמים שהמלאכים מלווים אותנו". אם כן, אם המלאכים כבר אינם מלווים אנשים כערכנו, מדוע מוסיפים לומר 'שלום עליכם'?

הערכת הזולת

היה אפשר להסביר שיש הבדל בין ההתייחסות של האדם לעצמו ובין ההתייחסות לזולת. אדם מכיר את ערכו ויודע שאין הוא ירא שמים במידה שמלאכים יליו אותו. לא-כן כאשר מדובר בזולת. כאן יש לנקוט כהוראת חז"ל "הווי דן את כל האדם לכף זכות", ויש לאחל לו 'שלום עליכם' בהנחה שהוא ירא שמים וזוכה לליווי המלאכים.

אך תירוץ זה אינו מספק. בברכת המזון אנו אומרים "עושה שלום במרומיו... ואמר אמן".

המסעות שעברו בני ישראל במדבר סיני היו תהליך של מעבר מהגלות במצרים לעבר הגאולה בארץ ישראל. תכליתו של המסע היא להגיע ליעד רוחני טוב ויציב יותר, אולם המסע עצמו מייצג מצב לא יציב. הגמרא אף קובעת כי "כל הדרכים בחזקת סכנה", ולכן יש צורך להיזהר בדרך.

כדי להגן על היהודי מפני הדרך מתלווים אלו מלאכים, כפי שנאמר בתהילים: "כִּי מַלְאָכָיו יִצְנְוּ לְךָ, לְשֹׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ". גם כשיהודי הולך בדרך מסוכנת, היא בכל-זאת דרכו של יהודי, "דרכיך", שגם בה הוא מקיים את הפסוק "ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". לכן הוא זוכה לשמירה של מלאכי מרום.

מלאכים בימינו?

זה הטעם למנהג - מנהג ישראל תורה היא - שכאשר פוגשים יהודי מאחלים לו 'שלום עליכם', בלשון רבים. ולכאורה, מדוע אין אומרים 'שלום עליך', כפי שמכבדים תלמיד חכם בברכת 'שלום עליך מורי ורבי? אלא שברכת 'שלום עליכם'

אמרת השבוע

שמחה ובניין המקדש

אל רבי ברוך ממז'בוז' בא אורח נכבד מארץ ישראל לעשות במחיצתו את השבת. אותו אורח היה מצטער תמיד על הגלות והחורבן, וגם כשישב אל השולחן בסעודת השבת, הייתה ארשת צער שרויה על פניו.

הדבר לא מצא חן בעיני רבי ברוך, וכשאמר את זמירות השבת והגיע לזמר "כל מקדש שביעי" עצר לפני המילים "אוהבי ה' המחכים בבניין אריאל", וכשהוא פונה אל האורח בנימה של גערה קרא כך את המילים: "אוהבי ה' המחכים בבניין אריאל - ביום השבת קודש שישו ושמחו!".

כלומר, אוהבי ה' אמיתיים, המצפים לבניין המקדש, ביום השבת הם מזרזים את הגאולה עלידי השמחה.

פתגם חסידי

"עיקר הגלות ותמציתה הוא השכחה - יהודים שוכחים שהם בני מלכים, בנים למלך מלכי המלכים הקב"ה" (רבי אהרן מקרלין)

נדרים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

כלל יסוד

"זה הדבר אשר ציווה ה'... לא יחל דברו" (במדבר ל,בג). כל התורה תלויה בכלל הזה, שאדם לא יעבור על מה שקיבל עליו בנדר, בשבועה ובקבלת דברים. אם לא-כן, אין יסוד לכל התורה שקיבלנו בברית, באלה ובשבועה.

(חתם סופר)

מילים מקדשות

"איש כי ידור נדר לה" (במדבר ל,ג). האומר פירות אלו עליי קרבן... הרי אלו אסורים עליו, מפני שאפשר שידור אדם קרבן ויעשה בהמה שהייתה חול קרבן ותיאסר.

(רמב"ם)

כוח הדיבור

בוא וראה עד היכן מגיע כוחו של דיבור - הוא מסוגל להפוך את החול לקודש, להחיל קדושת קרבן על בהמה של חולין. מובן אפוא שאסור לזלול בכוח הדיבור ויש להקפיד להשתמש בו אך ורק לדברים רצויים.

(שיחות קודש)

הפרת הנדר

"איש כי ידור נדר לה" (במדבר ל,ג). מעשה באחד שנדר מבת אחותו שלא יישאנה לעולם. הכניסוה לבית רבי ישמעאל ויפיה. אמר לו רבי ישמעאל: בני, מזו נדרת? אמר לו: לאו. והתירה רבי ישמעאל. באותה שעה בכה רבי ישמעאל

ואמר: בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן.

(נדרים טו)

הקב"ה יקיים

"לא יחל דברו" (במדבר ל,ג). מי שאינו עושה דיבוריו חולין ואינו משנה בדיבורו לעולם, "כל היוצא מפיו יעשה" - ה' יתברך יעשה כדבריו. זהו שאמרו: "צדיק גוזר והקב"ה מקיים".

(רבי לויצחק מברדיצ'ב)

המותר - מיותר

"נדרים סייג לפרישות" (אבות ג). יש האומרים: מה שיותר הרי הוא מותר, ומה שאסור יש לחפש עליו היתר. ואילו אצל חסידים צריך להיות ההפך: מה שאסור הרי אסור, ומה שיותר - מיותר...

(ספר השיחות תש"ב)

נדרים על תנאי

בירושלמי (נדרים ט) נאמר: "דייך מה שאסרה לך תורה", ואילו במשנה בפרקי אבות נאמר "נדרים סייג לפרישות". אלא שהירושלמי מדבר באדם ההולך ישר, שמחובתו לפעול עם הדברים הגשמיים ולבררם, ולכן אין הוא רשאי לנדור. לעומתו, המשנה מדברת במי שחושש שהעיסוק עם הגשמיות יורידו ממדרגתו, ולכן מחובתו לפרוש ממנה.

(הרבי מליובאוויטש)

מהומה בטבריה

צעקות רמות בקעו מחנותו של חכם שלמה אוחנה בשוק של טבריה. עד מהרה נוצר שם מעגל של מתקהלים. הרוחות התלהטו. הניצים השמיעו את טענותיהם בטונים גבוהים.

חכם שלמה היה יהודי תלמיד חכם, שהתפרנס ממסחר. הייתה לו חנות בשוק. כמה ימים בשבוע ישב בחנותו ובימים האחרים נדד בכפרים והציע את מרכולתו לתושביהם. מי שלא היה יכול לשלם במזומן נתבקש להפקיד משכון עד תשלום החוב.

זמן מה קודם אותו אירוע נכנס לחנות סוחר ערבי נכבד, קנה סחורה רבה, והפקיד משכון יקר – טבעת זהב משובצת אבן חן נדירה.

כעבור כמה ימים בא הערבי לשלם את חובו ולקבל בחזרה את משכונו. פתח חכם שלמה את מגרת השולחן כדי להוציא ממנה את הטבעת – ופניו חוורו: הטבעת איננה. הוא חיפש בכל מקום אפשרי בחנות, אך לשווא – הטבעת נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה.

צער רב מילא את ליבו. עד שתימצא הטבעת לא יוכל לקבל את כספו, ומדובר היה בנזק גדול.

חכם שלמה עשה מה שנהג לעשות בכל עת שנזקק לישועת ה' – הוא ירד לטבול בכינרת, לבש את בגדי השבת, ופנה לקברו של רבי מאיר בעל הנס. שם קרא פרקי תהילים בדמעות, וכשסיים – ביקש שלוש פעמים: "אלקא דמאיר ענני!".

חלפו ימים מספר. שוב באו לחנותו ערבים נכבדים מכפרי האזור. מקצתם ביקשו לקנות סחורה חדשה, ואחרים באו לשלם את חובם. אחד מהם, שהיה לקוח מוכר לחכם שלמה, בא לבקש הלוואה של עשר מג'דות. חכם שלמה מנה את הכסף ונתנו בידו, והערבי מסר לו כמשכון מקטרת עתיקה מצופה כסף.

התבונן חכם שלמה במקטרת, מנסה לאמוד את שווייה, ופתאום קרא הערבי: "נתת לי תשע מג'דות בלבד!".

"לא ייתכן!", השיב חכם שלמה בנחרצות, "ספרתי בעצמי עשרה מטבעות".

חבריו של הערבי ספרו את המטבעות ואף הם תמכו בטענתו. אולם חכם שלמה התבצר בעמדתו וטען כי מסר ללווה עשרה מטבעות.

החסר בארנקו. הערבי חיך חיוך מנצח, ובהפגנתיות הוציא את ארנקו ושפך את תכולתו על השולחן. המטבע לא היה שם.

השוק היה כמרקחה. היהודים והערבים ניצבו משני צידי המתרס, מטיחים האשמות אלו באלו. המתח

נוצרה מהומה. אלה טוענים כי חכם שלמה ניסה לרמות את הערבי, ואילו הסוחרים היהודים שנכנסו לחנות טוענים כי חכם שלמה אדם ישר הוא ולא ירמה איש.

בלהט הוויכוח טען חכם שלמה שבוודאי מסתיר הערבי את המטבע

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

בניין המקדש עכשיו

במדרש (תנחומא צויד) מסופר שכאשר הקב"ה ציווה את יחזקאל הנביא למסור לבני ישראל את צורת בית המקדש, תמה יחזקאל, שכן הנבואה נמסרה לו בימי גלות בבל, כאשר העם הוגלה לבבל ולא היה יכול לבנות את בית המקדש. "אמר יחזקאל לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, עד עכשיו אנו נתונים בגולה, בארץ שונאינו, ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית... וכי יכולין הן לעשות? הנח להם עד שיעלו מן הגולה ואחריכך אני הולך ואומר להם".

המדרש מביא את תשובת הקב"ה: "ובשביל שבניי נתונין בגולה יהא בניין ביתי בטל? אמר לו הקב"ה: גדול קרייתו בתורה כבניינה. לך אמור להם, ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה; ובשכר קרייתו, שיתעסקו לקרות בה, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבניין הבית".

לא כאילו

מה משמעות תשובתו של הקב"ה? הלא לימוד תורת הבית ובניית בית המקדש עצמו הם שני דברים נבדלים. בניית בית המקדש פירושה הקמת בניין גשמי, שבו אפשר לקיים את כל עבודות המקדש כפשוטן, ובכלל זה הקרבת הקרבנות כפשוטה; ואילו הלימוד והעיסוק בתורת הבית הוא עניין רוחני בלבד, שעליו הקב"ה אומר "אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבניין הבית".

אבל האמת היא שאין כאן שני דברים נבדלים. כאשר התורה, תורת אמת, משווה שני דברים זה לזה, המשמעות היא שבאמת הם דבר אחד. וכך עולה גם מתשובת הקב"ה ליחזקאל: "ובשביל שבניי נתונין בגולה יהא בניין ביתי בטל?". מכאן אנו למדים שהעיסוק בתורת המקדש מונע מצב של "בניין ביתי בטל", והרי הוא בבחינת בניין המקדש ממש.

מסביר הרבי מליובאוויטש (לקוטי שיחות כרך יח, עמ' 414) שהעניין יובן ממה שאמרו חז"ל על הקרבנות – "כל העוסק בתורת חטאת, כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם, כאילו הקריב אשם". הכוונה ב"כאילו הקריב" אינה שהוא מקבל שכר בלבד, או שעליידי זה הקב"ה מכפר על העוונות כמו עליידי העלאת קרבן, אלא יש בכך (על כל פנים לפי כמה דעות) גדר של הקרבת קרבן ממש. הדבר בא לידי ביטוי בהלכה שאין לומר את פרשת הקרבנות בלילה אלא ביום, "לפי שאין מקריבים קרבן בלילה". ויש עוד כמה וכמה הלכות בתורת הקרבנות שצריכות להיות בדוגמת הקרבנות. מכאן עולה שהעיסוק בתורת הקרבן כמוהו כהקרבתו ממש.

ואם כן הוא באשר לקרבנות, כל שכן שכך הוא באשר לעיסוק בתורת הבית. הלא זו הייתה טענתו של יחזקאל, שבני ישראל אינם יכולים לבנות את בית המקדש בהיותם בגולה. על כך ענה לו הקב"ה שההימצאות בגולה אינה מצדיקה ש"יהא בניין ביתי בטל", ולכן ציווה אותו להורות לבני ישראל לעסוק בתורת הבית, שעליידי הלימוד פועלים שלא יהיה "בניין ביתי בטל".

מצוות עשה לבנות

הסבר הדבר פשוט: המצווה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" היא מצוות עשה לדורות. בכל עת ובכל מקום מוטלת על עם ישראל החובה לבנות את בית המקדש. כשיש מצב שאינו מאפשר לבני ישראל לבנות את בית המקדש בפועל ובמעשה, מפני סיבות שאינן תלויות בהם, חלה עליהם החובה לעסוק במה שבידם – בלימוד תורת הבית, ובכך "כאילו אתם בונים אותו".

כלומר, העיסוק בתורת הבית אינו בבחינת זְכָר ותחליף לבניין בית המקדש, אלא כשיהודים עוסקים בתורת הבית יש בלימוד הזה משום גדר של מצוות בניין בית המקדש. זו חובה אישית המוטלת על כל יהודי, כפסק הרמב"ם: "הכול חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובמומנם, אנשים ונשים". כשיהודי עוסק אפוא בתורת הבית בזה הוא בונה ממש את בית המקדש, וזו ההכנה לבניינו בגשמיות ובפשטות בגאולה האמיתית והשלמה.

הגואה עמד להתפרץ עוד רגע לקטטה אלימה.

בתווך עמד חכם שלמה בפנים חיזורים. הוא עצם את עיניו ולחש: "אלקא דמאיר ענני!". כשאמר את התפילה שלוש פעמים, פקח את עיניו והרים את ידו. הקהל השתתק.

"מבקש אני", הכריז בקול רם, "שהלווה יפתח את קופסת הטבק שלו. אם לא ימצא שם המטבע החסר – מבטיח אני שאתן לו את כל תשעת המטבעות במתנה ואשיב לו את מקטרתו. אך אם ימצא המטבע – יועבר למשטרה!".

הצעתו של חכם שלמה נתקבלה פה אחד. כולם הביטו בלווה וראו כי פתאום נפלו פניו. עיניו התרצצו אנה ואנה בבהלה. מאחר שהתמהמה לעשות כפי שהוכרע, ניגש אליו אחד הנכבדים הערבים והוציא מחיקו את קופסת הטבק, פתח אותה ושפך את תכולתה על השולחן. האיש פשפש בעֶרְמַת הטבק, ולפתע נתקלו אצבעותיו במטבע...

"הנה הוא!", הניף הזקן את המטבע האבוד. הלווה השפיל את מבטו בכלימה. כעבור רגע הבחין חכם שלמה בעוד חפץ המבצבץ בתוך הטבק. הוא הסיר את הטבק ושלף את החפץ. זו הייתה הטבעת האבודה!

"זו טבעת הזהב שקיבלתי משכון מערבי פלוני והיא הייתה שמורה בחנותי! אני מחפש אחריה זמן רב!", קרא חכם שלמה בהפתעה.

הלווה הערבי הבין כי כלתה אליו הרעה וקלוגו נחשף. עתה התברר כי אם לא דיי בניסיונו לגנוב מג'דה מחכם שלמה טוב הלב, הוא גם גנב בעבר את הטבעת היקרה.

"הסגר אותו למשטרה!", תבעו הערבים בזעם מחכם שלמה.

הערבי פרץ בבכי, נפל על ברכיו והתחנן לפני חכם שלמה שיחוס עליו. "נשבע אני שלעולם לא אעשה זאת שוב", בכה.

רחמי של חכם שלמה נכמרו על הערבי, והוא סלח לו, והתרה בו כי אם ינסה עוד פעם אחת לגנוב – רע ומר יהיה סופו.

הרוחות נרגעו והשגרה שבה לשרות בשוק הטברייני. הסוחרים התפזרו איש־איש לחנותו ולדוכנו, ורק חכם שלמה אוחנה נעל את חנותו ומיהר לרדת לכינרת. הוא טבל והיטרה, לבש את בגדי השבת, וניגש בדחילו ורחימו לקברו של התנא רבי מאיר בעל הנס – לשאת תפילת תודה על הגם שהתחולל לו.

(על־פי 'זמרת הארץ')

חתונה לניצולי אקסודוס

את שניהם לעלות על ספינת 'אקסודוס' שהפליגה מצרפת לארץ ישראל.

דרמה בלב ים

"כולנו היינו פליטים והתרגשנו שסוף־סוף אנו זוכים לעלות לארץ", הם מספרים. "כשהתקרבו לחופי הארץ, החלו משחתות בריטיות לנגוח בספינה שלנו. ניסו להיאחז בכל מה שרק אפשר. מהקומה העליונה השליכו צעירים על הבריטים מכל הבא ליד. שוב ושוב זעקנו 'שמע ישראל' והתפללנו. בסופו של דבר הצליחו הבריטים להשתלט על הספינה והובילו אותה לנמל חיפה".

בכל פעם שהם שומעים את הגיוויים של בריטניה נגד ישראל. הם מתפוצצים מזעם. "הג'נטלמנים האנגלים לחמו נגד פליטים", הם אומרים. "נגד קשישים, ילדים, נשים הרות. הללו מטיפים לנו מוסר?!".

חופה מרגשת

בנמל חיפה הורדו כל הנוסעים ונעצרו. כעבור זמן הועלו על שלוש ספינות, ואלה הפליגו בחזרה לצרפת. שם נוצרה דרמה. "לא הסכמנו לרדת", הם מסבירים. "כבר דרכנו על אדמת ארץ ישראל. אפילו ראינו את נרות השבת שדלקו בבתיים בהר הכרמל.

ביום שישי זה, ראש חודש מנחם־אב, יצינו הרב משה-אלימלך בורנשטיין (88) ורעייתו פרידה (86), חסידי בובוב המתגוררים בבתי ים, שישיים ושש שנים לבוא ספינת המעפילים 'אקסודוס' ('יציאת אירופה') לחופי הארץ.

זה היה בדיוק ביום שישי, כמו השנה הזאת. הם לא הורשו לרדת בחופי הארץ וגורשו בחזרה לצרפת, באחת הפרשיות שעוררה מהומה תקשורתית אדירה באותם ימים. הזיכרונות מאותם ימים מלווים אותם גם היום. הם זוכרים כל פרט וכל התרחשות.

ניצול יחיד מהמשפחה

הרב בורנשטיין נולד בוורשה שבפולין והיה היחיד ממשפחתו ששרד את זוועות אושוויץ. הוא צעד ב'צעדת המוות' והיה האיש שקבר את הגאון רבי מנחם זמבא הי"ד, מגדולי רבני פולין ומאחרוני הרבנים בגטו ורשה, שנרצח בידי נאצי בשנת תש"ג. אחרי השואה למד בישיבת 'מיר' שבצרפת, לאחר שזו חזרה משנחאי שבסין.

רעייתו, ילידת גליציה, גורשה בידי הגרמנים לרוסיה. הרוסים הגלו את הפליטים לסיביר הקפואה, ושם עברה את ימי המלחמה. אחרי השואה הועברה לבית ילדים של פועלי אגודת ישראל בגרמניה. יד ההשגחה כיוונה

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

מותר לספר?

שאלה: מי שנפגע מהתנהגותו של אדם, האם מותר לו לספר זאת לחבר קרוב או לבן משפחה?

תשובה: איסור לשון הרע הוא על כל דבר שיש בו משום גנותו של אדם מישראל, גם אם מספר זאת הנפגע עצמו וכל העובדות נכונות (אם יש בזה שקר, הרי זה 'מוציא שם רע', והעוון גדול מהרבה). אפילו אם רבו, או אביו ואימו, ביקשו ממנו לספר להם דבר שמתוך כך יוכרח לבוא לידי לשון הרע - אסור לו לשמוע בקולם, אף שהוא חייב בכבודם ובמוראם.

אם העניין מעיק עליו, וכוונתו בסיפור להתייעץ מה אפשר לעשות בנדון, או אפילו לפרוק את העניין מליבו, הרי יש תועלת בסיפור זה.

אולם היתר זה מותנה בכמה תנאים: א) שיתבונן

(או יברר אצל מומחה) אם אכן עלפי ההלכה הוא (הנפגע) צודק בעניין זה, ואיזה צעד מותר לו לנקוט, ובפרט אם המידע על הפגיעה בא מפי אחרים. ב) אם אין סיכוי שבפנייה ישירה אל הפוגע ייגשרו ההדורים. ג) לספר את העובדות כמות שהן, לא להגזים בתיאור הפגיעה, ולא להשמיט כל פרט שיש בו משום צד זכות לפוגע. ד) שבסיפורו יכוון לתועלת (ובענייננו - לחפש עצה, או להרגיע את נפשו), ולא לפגוע באותו אדם.

אם יש אפשרות להשיג אותה תועלת בדרך אחרת, או אפילו אם יוכל להשיג את התועלת גם אם יקטין בסיפורו את העוול בעיני השומע ולא יגלה בו את כל קלונו של הפוגע - יעשה כן.

על האדם להיזהר שסיפורו לא יגרום לפוגע נזק גדול יותר מן המותר.

מקורות: חפץ חיים, הל' לה"ה, כללי י"ד, וש"נ.

אוד מוצל מאש. הרב בורנשטיין

אחרי כמה שבועות לקחו אותנו להמבורג שבגרמניה ושם הורידו אותנו בכוח".

במחנה העקורים, על אדמת גרמניה, נישאו בני הזוג בורנשטיין. "היינו הזוג היחיד שהתחתן במחנות", הם מספרים. הגב' בורנשטיין מפרטת: "החופה נערכה ביום שישי בצהריים. אימי אפתה כמה עוגות. אחרי החופה הלכתי להדליק נרות שבת. בסעודה בירכנו שבע ברכות, בנוכחות מניין יהודים". הם זכו לעלות לארץ אחרי הקמת המדינה, ובפיהם מסר: "צריך להעריך את מה שיש לנו ולהודות לבורא על ניסיו".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

